

ВЛАДИМИР ГРИГОРИЕВ
СЪС СВОИ ПЪТИЩА КЪМ
СЛЪНЦЕТО

Превод от руски: [Неизвестен], 1969

chitanka.info

Като почукваше с токове по стълбата, професорът слезе на пистата и стъпи на движещия се ескалатор. Килимът безшумно се понесе напред. И в следващия момент забави ход, приспособявайки се към скоростта, удобна за човек, който е отвикнал да чувства собственото си тегло.

— Надясно, наляво, напред — диктуваше някой от диспечерския пункт но професорът с удоволствие се подчиняваше, леко плъзгайки се сред разделената от ескалатора тълпа.

Приятно е да имаш тегло. Приятно е да се подчиняваш. Година и половина той командуваше всички, спомняйки времето, когато можеше да командува само себе си. Ах, приятно е да командуваш само себе си. Ето, всички го посрещат тук, на Земята. Искат той да заговори. Каква реч? Невъзможно е за се разкаже, да се напише за това, което преживя.

Народът посрещаше професора с най-дълбоко мълчание.

— Никакви вълнения! — заповяда медицинският консулт. — Нервите на професора са опънати до краен предел.

Никой от тях, лекарите, не знаеше точно в какво състояние са нервите му. Напоследък индикаторът изпращаше съвсем непонятни графици. Кривите изписваха листенца, пъпки, съцветия или заприличваха на гладко плато, носеха се като птици над степ. Лекарите се объркваша. Но всеки се поставяше на неговото място и казваше:

— До краен предел!

Да, за година и половина кабинетна работа той привикна към абсолютна, вакуумна тишина. Отзвучите от земната суета не проникваха в херметично затворения кабинет, висящ в Космоса някъде между Земята и Луната. Оттам и ръководеше цялата прекрасна, поглъщаща операция, за която само няколко интелектуалци от Земята се решиха да вдигнат ръка, отговаряйки на въпроса: „Кой ще се заеме?“ „Тъпанчетата на ушите ми ли пазят или какво?“ — размишляваше професорът, вглеждайки се тревожно в тълпата. — „Защо мълчат?“ Никакво хилядоусто, стадионно „ура“ не би могло сега да прекрати радостната буря, която идваше на приливи в гърдите на професора.

Големият сборен цветомузикален оркестър свиреше потпури от протонни маршове с една десета част от силата си. Професорът махна с ръка.

— По-силно!

Диригентите погледнаха уплашено музикантите.

— Още по-силно! — професорът решително разсече въздуха с ръка.

Една рубинова тръба запя като пускаше потоци разноцветни лазерни лъчи, гръмнаха автоматични барабани на въздушни възглавници и народът се раздвижи. „У-р-ра!“ — заеча наоколо. Вдигнаха професора на ръце, а килимът тръгна в обратна посока.

Другояче го бяха изпратили. Затъмнен стратодрум, десетина изпитани сътрудници, мълчаливи председатели на академии. Команди, давани с нисък тон. „Захранващ блок...“ — „Ест!...“ — „Предавачът за критическата маса...“ — „Ест!...“ Той пъхна магнетофона в джоба си.

Всъщност тогава, преди старта, планът за операцията беше вече оформен в главата на професора. Чувствуваше се по-спокоен от другите, които още не знаеха този план и нямаха свой. Той беше вече разбрал това-онова, беше успял да съпостави, да сравни. Но да го каже на глас, не се решаваше. Да каже, това значеше да обърка мнозина, а в тези дни нервите на някои наистина започваха да не издържат. „По-късно, след месец, оттам“ — твърдо реши той.

Задачата се състоеше в следното. Година и половина преди това, както изглеждаше отначало поради случайни, извънкосмически причини, се увеличи скоростта на въртене на Земята около Слънцето.

Да, от ден на ден скоростта все се увеличаваше. И учениците можеха да изчислят в кой ден и кой час Земята ще се отдели от древния си маршрут и ще се понесе, направо казано, по дяволите. Но по-сложно изчисление представляваше траекторията за по-далечно пътешествие. На този етап около задачата се появиха и докторски дисертации. И вече съвсем сложният комплекс от изчисления разкри една особено неприятна подробност: преминавайки по сложна елипсоспирала, Земята ще се забие в центъра на далечната планета „Пятак“, наречена така заради външната ѝ прилика с известната монета. Тогава ще се разлетят парчета...

Тук вече нямаше нужда от дисертация. Впрочем и хората, които поеха товара на крайните и най-сложни изчисления, не се нуждаеха от служебно повишение. Това бяха академици, възрастни асове на науката.

Какви сили откъсваха Земята от Слънцето? Защо траекторията по най-подозрителен начин съвпада с центъра на „Пятак“? На кого е

нужно всичко това? Сякаш вятър издуха от полиците учебниците по физика и астрономия. Бащи на семейства с вълнение и трепет грабваха учебниците от натъпканите чанти на децата. За един екземпляр предлагаха аквариум с октоподи.

Професорът седна до действащите модели на Стария и Новия Космос.

Там, в пулсиращия мрак на пространството, трептят на орбитите си гиганти, джуджета и просто дребни парчета руда, метеорити. Изстинали и вулканизиращи, изгаснали и току-що влезли в режима на пределна мощност, но еднакво нищожни при наличието на безкрайното подобно на тях множество. Те сплитат траекториите си в полето на действието в единен, мощен, равномерно дишаш организъм.

Ученият търсеше да определи само това, което беше нужно сега. Ето, той видя: нищожната „Сентаво-прим“ си отиде, не, още не си е отишла, но всеки момент ще избяга от своето синьо джудже. А ето „Тугрик“, четириъгълният, който прилича на пазарска чанта, остави своя кафяв гигант. Безвъзвратно. На половината път към „Пятак“ се люшка посредствената, негодна за живот „Ночка“. Откриха я преди сто години, без особена радост я записаха в каталога и там я забравиха. Благоприятният случай ѝ помогна да излезе оттам! А, ето, отива си.

Такива излезли от орбита професорът наброяваше с дузина. В дълга проточена върволица те се движеха безпомощно през равни интервали към една точка, към самото сърце на „Пятак“.

— Ах, дявол да го вземе! А красиво вървят! — възхитено възкликна професорът, откъсвайки се от изчисленията. — Красиво.

Секунда или две професорът прекара като в небитие. Но веднага, като напрегна тренираната си воля, той се съсредоточи и се изправи.

— Значи не съм сам. Нещо функционира, отвежда. Някакъв механизъм, действащ на вълни, привличащ. Значи... — процеди той през стиснати зъби. В кабината нямаше никого. Той бързо разгъна килима, опипа мускулите си и застана на колене, като повдигна дясната си ръка нагоре. Да забрави всичко, да мисли за единственото. От тази секунда гимнастиката започна да играе не по-малка роля от уравненията и изчисленията.

... Професорът пръв вдигна ръка, отговаряйки на съдбоносния в тези дни въпрос: „Кой ще се заеме?“ Нужен беше решителен командир: сроковете се скъсяваха.

„Пятак" е мишена. Полигон. Лъчът на гравитационната вълна, който изхожда от планетите на съзвездието „273EA???...X“, обгръща Земята и я води към мишената. Целта на експеримента на жителите на „273EA???...X“ е изучаване ядрото на Земята по метода на разтрошаване на части чрез удар в мишена. Сигналът за бедствие на „273EA???...X“ е изпратен. Когато и да е ще стигне до тях. Започваме построяването на гравитационен щит. Щитът е единственият изход..." такава телеграма изпрати професорът след месечно мълчание от своята херметическа килия.

... Автомобилният кортеж се носеше по улиците, далече от ликуващия народ. Комитетът на доброволния съюз „Ти даваш светлина“ надделя и лекарите преоцениха положението. Разрешиха да се ликува открито.

Постоянно пред автомобила изникваха гигантски платна със светещи схеми на гравитационния щит. На някои от тях професорът успяваше да различи собствения си, леко подправен и мъничко облагороден профил. Професорът се усмихна. Че какво, той честно си заслужи новия профил. Гравитационният лъч „273EA???...X“ е хванат и включен. Експлоатира се за мирни цели. Земята се върти на предишното си място! Гравитационният щит, макар и да се поочука на някои места, свърши своята работа.

Сега, когато се разреши кризата, той можеше да отчете, че просто му провървя. Операцията „Възвръщане към Слънцето“ е най-уникалният в историята на науката експеримент, цялостна проверка на болшинството от съществуващите теории. А кой предан на делото специалист не мечтае за такава всеобща проверка! Ето, теорията и практиката се обединиха така, че мнозина се объркаха: коя от двете спечели повече? А „273EA???...X“? Ах, нека да хабят, нека да изпращат огромно количество енергия. Отбита от гравитационния щит и обвита като пръстен около Земята, тя бучи в проводниците с високо напрежение, отправя се към обектите на голямата химия и към царевичните поля.

Да, просто им провървя. Плакатите с профила на професора като птици летяха от двете страни на пътя и тържествена, но все пак нелишена от някаква ирония усмивка тревожеше лицето му. Но изведнъж лицето му се вкамени, а челото се покри с бръчки. Той рязко стана от седалката, сякаш видя отпред неочаквано препятствие и като

се наведе към шофьора, изкрещя нещо в самото му ухо. От рева на тълпата никой не чу какво извика професорът. Но шофьорът чу. Той се обърна изплашено и размаха ръце. Моля Ви, не, не бива. Тогава професорът викна пак като замаха повелително. И автомобилът му рязко изскочи от общата колона, обърна се и се понесе към пресечката. Кортeжът се забави за секунда, но след това тръгна.

— По-бързо, по-бързо — настойчиво шепнеше професорът, макар че колата и без това се мятеше от една страна на друга — като катер върху бурни вълни. И целият кортеж се мятеше след тях.

— Искаме координати на кортежа. Искаме координати на кортежа! — се разнасяше отчаян глас от диспечерския пункт. Но всички само повдигаха рамене.

— Тук! — заповяда професорът.

Колата тежко спря и затихна. Професорът изскочи. След него излетяха от своите коли и другите от кортежа, успели да дойдат навреме. Сега видяха къде ги докара професорът, след като наруши всички инструкции за тържеството. При циклотрона, при гигантския стъклопластов ъгълник, който разрязваше градските квартали, както носът на кораб реже повърхността на морето. Всички знаеха: тук работеше професорът преди да отиде в Космоса, изучаваше частиците.

— Другари! — гласът на професора премина във фалцет. — Към Главния прекъсвач!

И всички се спуснаха след него през свободните стъклопластови проходи.

— Другари! — професорът дишаше тежко. Силната ръкохватка на прекъсвача се издигаше над главата му. — Тук, преди самото ми отлитане в тръбата на циклотрона циркулираше частица. Най-добрата от класа на елементарните. Ние искахме да я разбием с удар в мишена. В насрещен поток. Всеки път, когато се приближаваше до мишената, тя я обикаляше. Като че ли се командуваше сама. Като че ли не искаше да загива. Това ни поразяваше. Ние не можехме да разберем какво е това. Ние мислехме, че ще разберем, когато я разбием на части. И с всеки ден я приближавахме все по-близко и по-близко до целта.

Думите на професора се носеха в празното пространство на голямата зала и потъваха в меките обшивки на тавана. Народът стоеше мълчаливо, без да разбира още защо професор ги беше довел тук, при бездействащия, спрян временно преди година и половина

циклотрон. Някъде между заплетените и прашни тръби се появи човек с омаслена престилка. Асистент от лабораторията за взаимодействие. В неговата ръка още бръмчеше предавачът за издирване на паразитни енергопотоци.

— Притискахме я все по-близо и по-близо — ръката на професора легна на емайлираната ръкохватка на Главния прекъсвач. — След това аз излетях в Космоса, опитът бе спрян временно. Частичката циркулира и досега. Всичките ѝ маневри съответствуваха на нашите маневри за възвръщането ни към Слънцето. По същите уравнения. Със свой гравитационен щит. Вие разбирате ли?! Частичката е разумна! Може би тя ни е изпращала сигналите за бедствие. Необходимо е веднага да се махне мишената и да се изключат засилващите движения на полета.

С отчаяно лице професорът дръпна ръчката.

— Късно е, професоре — каза тихо асистентът, който беше оставен при циклотрона. Всички се обърнаха към него. Той стоеше както преди, опрян на четката си. — Вакуумната тръба на циклотрона е запълнена с въздух. Преди няколко дни частичката счупи тръбата. Излезе навън...

Публикувано в списание „Авиация и космонавтика“, брой 3/1969

г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.